

IGAZSÁGÜGYI MINISZTERIUM
EMBERI JOGI MUNKACSOPORT TITKÁRSÁGA

AZ EGYÉB POLGÁRI ÉS POLITIKAI JOGOKÉRT FELELŐS TEMATIKUS MUNKACSOPORT
ÉS
AZ LMBT EMBEREK JOGAIÉRT FELELŐS TEMATIKUS MUNKACSOPORT
EGYÜTTES ÜLÉSE

IKT. SZÁM: VII/139/3/2019.

MELLÉKLET: JELENLÉTI ÍV

EMLÉKEZTETŐ
2019. DECEMBER 19. 12.00

Helyszín: 1055 Budapest, Kossuth Lajos tér 4. IV. em. 439/a.

Jelen vannak: a mellékelt jelenléti ív szerint

Dr. Völner Pál, az Igazságügyi Minisztérium (a továbbiakban: IM) parlamenti államtitkára, az Egyéb Polgári és Politikai Jogokért, valamint az LMBT Emberek Jogaiért Felelős Tematikus Munkacsoportok elnöke köszöntötte az együttes ülés résztvevőit. Elmondta, hogy az Egyéb Polgári és Politikai Jogokért Felelős Tematikus Munkacsoport utoljára 2019. június 4-én ülésezett. Az ülés napirendi pontját a Fáy Károly Hallássérült és Fogyatékos Személyek Egyesületének elnöke, Mikesy György javasolta, „Az önálló életvitellel nehezen boldoguló személyek segítése az egyes eljárásokban” címmel. Az LMBT Emberek Jogaiért Felelős Tematikus Munkacsoport utoljára 2019. február 26-án ülésezett, amely alkalommal az Európa Tanács CM/REC(2010)5. számú ajánlása kapcsán készült magyar jelentésben tett ajánlások utánkövetése volt napirenden. Együttes ülés tartását az indokolta, hogy az áldozatsegítő rendszer működésének tapasztalatai mindkét tematikus munkacsoport feladatkörét érinthetik.

1. napirend: Az áldozatsegítő rendszer működésével kapcsolatos tapasztalatok és a további kormányzati tervek

Völner Pál a napirend előterjesztésére felkérte **dr. Barta Gábort**, az IM Igazságügyi Szakmai Irányítási és Módszertani Főosztály vezetőjét.

Barta Gábor előadása elején elmondta, hogy az Európai Unióban az áldozatsegítési rendszerek tekintetében Opt-out és Opt-in típusokat lehet elkülöníteni. A magyar áldozatsegítési rendszer Opt-in rendszerben működik, melynek lényege, hogy az áldozat a rendőrségtől vagy egyéb szervektől kapott tájékoztatás alapján maga dönt arról, hogy igénybe kívánja-e venni ezeket a szolgáltatásokat, felkeresnie az állami, civil vagy egyéb segítséget nyújtó szervezetet. Az áldozatsegítési irányelv előírja, hogy a rendőrség köteles minden áldozatot tájékoztatni arról, hogy lehetősége van áldozatsegítési szolgáltatásokat igényelni, és ennek érdekében hova fordulhat. Ennek érdekében minden évben elkészítik a szükséges tájékoztató anyagokat és eljuttatják a rendőrség részére. A gyakorlatban vannak problémák ezzel kapcsolatban, de reményét fejezte ki, hogy a tervek megvalósításával ezt a problémát orvosolni tudják majd. **Barta Gábor** bemutatta az állami áldozatsegítés szervezetrendszerét. Az Áldozatsegítő Szolgálatok jelenleg járási és kerületi hivatalokban lévő jogkörei 2020. március 1-től visszakerülnek a fővárosi és megyei kormányhivatalokhoz. **Barta Gábor** hangsúlyozta, hogy támogatást nem csak a sértett kaphat, hanem mindenki, aki a bűncselekmény vagy a tulajdon elleni szabálysértés következtében valamilyen sérelmet szenvedett, legyen az vagyoni kár, testi vagy lelki sérülés, érzelmi megrázkódtatás. Az állami áldozatsegítés legfőbb célja, hogy az áldozatot a

bűncselekmény előtti vagy ahhoz közeli helyzetbe hozza. A segítségnyújtási formák közül a *védett szálláshely* és a *tanúgondozás* tekintetében elmondta, hogy az Áldozatsegítő Szolgálatok csak hozzásegítik az áldozatokat ezeknek a támogatásoknak az igénybevételéhez. Az *érdekérvényesítés elősegítése* szolgáltatást az Áldozatsegítő Szolgálatok mellett az Áldozatsegítő Központok is nyújtják. Hangsúlyozta, hogy ez nem hatósági munka, hanem segítő tevékenység. Mindenféle formai megkötés és határidő nélkül bárki kérheti. Ez a szolgáltatás lehet tájékoztatás, jogi tanácsadás, érzelmi vagy egyéb segítség. Az egyéb segítség körébe bármi beletartozhat, ami felmerülhet az áldozat segítése körében. A legkeresettebb támogatási forma az *azonnali pénzügyi segély*, amely egy krízissegély. A maximálisan adható összege folyamatosan emelkedik, 2019-ben 127.717,- Ft. A segélyt a bűncselekmény, illetve a tulajdon elleni szabálysértést követő 5 munkanapon belül kell kérni, amely méltányossági döntés alapján adható. Az *áldozati státusz igazolása* keretében a szolgálatok az áldozat kérelmére vagy hivatalból hatósági bizonyítványt állítanak ki. A hatósági bizonyítványok két leggyakoribb felhasználási formája a kedvezményes jogi segítségnyújtás igénybevétele, valamint az eltulajdonított okmányok pótlása. Az *állami kárenyhítéssel* kapcsolatosan elmondta, hogy ezzel kezdődött a magyar állami áldozatsegítés újkori története. A bűncselekmények áldozatainak kárenyhítéséről szóló 2004/80/EK tanácsi irányelv alapján minden EU tagállam kötelessége állami kárenyhítésben részesíteni a szándékos személy elleni erőszakos bűncselekmények áldozatait. A részletszabályokat a tagállamok maguk állapíthatják meg. Az állami kárenyhítés nem a krízishelyzetet próbálja orvosolni, ez az igazolt kár megtérítése. Maximális összege 2019-ben 1.915.755,- Ft, mely szintén folyamatosan emelkedik. Az *Áldozatsegítő Vonalat* az IM működteti. **Barta Gábor** megköszönte **Ékes Ilona**, illetve az ERGO Európai Regionális Szervezet közreműködését, akik 2019-ben segítséget nyújtottak az Áldozatsegítő Központok és az Áldozatsegítő Vonal működéséhez. Az Áldozatsegítő Központok és az Áldozatsegítő Vonal munkatársai 2020. január 1-től újra az IM állományába fognak tarozni. Az áldozatsegítő tevékenység keretében éjjel-nappal ingyenesen hívható a segélyvonal (06 80 225 225). A segítségkérő hívást fogadva a munkatársak az esetnek, a problémának, valamint a hívó tartózkodási helyének legmegfelelőbb tájékoztatást adják, illetve a helyileg legközelebbi problémamegoldó szervhez irányítják az áldozatot. Az első *Áldozatsegítő Központot* 2017 júniusában nyitotta meg az IM Budapesten, majd 2018-ban Miskolcon és Szombathelyen. A központokban érdekérvényesítés elősegítése szolgáltatás zajlik, a munkatársak jogászok, pszichológusok, szociális munkások és pedagógusok, akik nem hatósági munkát, hanem segítő tevékenységet végeznek. A *statisztikai adatok* azt mutatják, hogy drasztikusan csökkent azon áldozatok száma, akik igénybe vettek valamilyen állami áldozatsegítési szolgáltatást. A legnagyobb probléma jelenleg az áldozatelérés hatékonysága. Az áldozatok 2%-át éri el az állami áldozatsegítő rendszer. Ez a szám még az Opt-in rendszert tekintve is rendkívül alacsony. Egy jól működő Opt-in rendszerben kb. 10-15% között van az áldozatelérések száma. Az Áldozatsegítő Vonal által fogadott hívások száma évente kb. 12 ezer. Ez a legkeresettebb áldozatsegítési szolgáltatás. Továbbá az Áldozatsegítő Központok tekintetében is drasztikus ügyfélszám növekedés látható. **Barta Gábor** előadásában beszélt az IM jelenlegi törekvéseiről is. Az áldozatsegítő központok országos hálózattá történő bővítése első lépéseként a magyar Kormány 600 M Ft-ot biztosított az IM részére. A jelenleg működő Áldozatsegítő Központok, valamint az Áldozatsegítő Vonal munkatársai az IM állományába kerülnek, és a 2020-tól minden évben 3 új központot kell megnyitni. A cél 2025-re országos hálózat kialakítása. További törekvés az áldozatok közvetlen elérésén alapuló állami áldozatsegítési rendszer, az Opt-out rendszer létrehozása. A statisztikai adatokból látszik, hogy az Opt-in rendszer nem elég hatékony. Az Opt-out rendszer létrehozásához óriási fejlesztésekre van szükség. 2020-ban ennek a technikai és jogszabályi háttérét is ki kell dolgozni. Az európai uniós törekvések tekintetében elmondta, hogy az Európai Bizottság az elmúlt két évben vizsgálta az egyes tagállami kárenyhítési rendszereket. Magyarország nem áll rosszul, de van néhány olyan korlátozó rendelkezése a jogszabálynak, ami máshol nincs, pl. a szociális rászorultság vizsgálata. A vizsgálatról szóló jelentést

Joelle Milquet különleges biztos készítette, a jelentést a Bizottság elfogadta. 2019 második felében tanácsi következtetéseket fogadtak el. Az EU-nak ki kell dolgoznia egy 5 éves stratégiát (2020-2025) az áldozatsegítés témakörében.

Nógrádi Noá a PATENT Egyesület képviselőjében megkérdezte, hogy a statisztikák elérhetőek-e bűncselekménytípusra bontva, az Egyesületet ezek közül elsősorban a családon belüli erőszak, a szexuális erőszak és a kiskorú elleni szexuális visszaélés témája érdekli. Van-e terv az intézményközi kommunikációra a szolgálat és az egyéb intézmények között. Kiemelte a gyámügy szerepét a rendszerben, jelezte, hogy van rá példa, hogy láthatásra kényszerítik egy bántalmazóval a gyereket. Elmondta, hogy a PATENT Egyesület 2018-ban részt vett egy regionális projektben, melynek keretében az áldozatvédelmi irányelv magyarországi megvalósítását vizsgálták. Sok hiányosságot tapasztaltak. Az egyik probléma, hogy nem átlátható az áldozatok számára sem, hogy a létrejött infrastruktúra hogyan működik. További probléma azoknak a személyeknek a felkészítése, akik a járási hivatalokban megkapták ezt az új feladatkört, mind a tájékoztatás, mind a jogi segítségnyújtás kérdésében a különböző specifikus esetekben. Megkérdezte, hogy milyen képzések vannak, kik szolgáltatják ezeket, illetve milyen tervek vannak erre a jövőben.

Barta Gábor válaszában elmondta, hogy 2018 tavaszán élesítették az új áldozatsegítési és jogi segítségnyújtási szakrendszert, amelyet a járási és a megyei kollégák használnak, és amelyben lehet rögzíteni, hogy milyen bűncselekmény történt. Ígéretet tett rá, hogy a statisztikára vonatkozó kérdésre pontosabb választ a későbbiekben írásban adnak. Az intézményközi együttműködés tekintetében elmondta, hogy az áldozatsegítés szempontjából tud a kérdésre válaszolni, hogy a láthatást ki és hogyan engedélyezi, az nem tartozik a feladatkörébe. A sajnálatos győri esetben a szombathelyi Áldozatsegítő Központ vezetője megkereste a gyámhatóságot és a rendőrséget. Az Áldozatsegítő Központok folyamatosan kapcsolatot tartanak az összes társszervvel. Ez az egyik lényege az Áldozatsegítő Központoknak. Nem csak szolgáltatásokat nyújtanak, hanem az áldozatsegítésben részt vevő egyéb szerveket is tájékoztatják, integrálják. Arra is van példa, hogy valaki egy személyben gyámügyi ügyintéző és áldozatsegítő. A képzés tekintetében elmondta, hogy folyamatos, rendszeres, széleskörű képzést biztosítanak mind az Áldozatsegítő Szolgálatok, mind az Áldozatsegítő Központ munkatársainak. A következő képzés az Áldozatsegítő Központ munkatársai számára 2020 januárjában lesz, majd az áldozatsegítő ügyintézők részére 3 modulós ügyviteli felkészülő képzés indul. Ez vonatkozik a jogi segítségnyújtókra is. A törvény rendelkezik arról, hogy két éven belül ügyviteli vizsgát kell tennie annak, aki belép a rendszerbe. A tapasztalat azt mutatja, hogy 6-8 éve ott dolgozó kollégák is részt vesznek az éves képzéseken, illetve esetmegbeszéléseken. Az esetmegbeszélések a jelentkezők számától függően egy vagy többnaposak is lehetnek. Beiktattak két speciális képzést is a speciális áldozati körökre fókuszálva, melyet vendéglőadók, ezzel foglalkozó szervezetek fognak tartani. A képzési tervben – melyet a Miniszterelnökség jóváhagyott – szerepel a családon belüli erőszakkal, az emberkereskedelem áldozataival, az LMBTQI közösség tagjaival kapcsolatos képzés. A képzés 2020. második felében fog megvalósulni.

Völner Pál kiemelte, hogy területi bővülés lesz a jövő évben, melyhez a kormányzat a szükséges pénzügyi forrásokat biztosítja. Bővül a képzési tematika is. Továbbá az IM tervez egy kampányt 2020-ban, mely arra irányul, hogy legyen az áldozatsegítésnek ismertsége, elfogadottsága. Elmondta, hogy a Parlament elfogadta az egyfokú járási hivatali eljárásokról szóló törvényt, mely szerint a másodfokon a bíróság jár majd el. Így a kapcsolattartási ügyekben is belép a bírói garanciális rendszer, a problémás esetek ott fognak eszkalálódni. A kúriai jogegységi döntések is abba az irányba próbálják majd orientálni a gyakorlatot, hogy az eltérő bíróságokon, eltérő tanácsokon az azonos típusú ügyekben hasonló ítéletek születessenek, ami ugyanakkor nem jelenti a bírák gúzsba kötését, mert eltérhetnek ezektől a jogegységi döntésektől, ha meg tudják indokolni, hogy miért tértek el.

Mikesy György a Fáy Károly Hallássérült és Fogyatékos Személyek Egyesülete képviselőjében hangsúlyozta, hogy a fogyatékos személyek potenciális áldozatok, továbbá láthatatlanok. Ez is indokolja a statisztikai adatok alakulását. Fontos lenne a fogyatékos személyek bevonása, tapasztalataik felhasználása az áldozatsegítésben. A fogyatékos személyek nem tudják magukat képviselni, érdekérvényesítési képességük minimális szinten van. Iskolai igazgatóként sokszor érkeztek hozzá olyan információk, amelyek bűncselekményre utaltak, ezért az érintettek kérésére megpróbált eljárni. Minden alkalommal elutasították, megbízottként nem képviselhetette ezeket az embereket. Ezért is kérte az Egyéb Polgári és Politikai Jogokért Felelős Tematikus Munkacsoportban a téma napirendre vételét. A rendőrségnek és az ügyészségnek kézbe kellene venni ezeket az ügyeket, feltérképezni, hogy megtörtént-e a bűncselekmény. Fontos, hogy az érintettek közvetlenül tudjanak érvényesülni, de ezek az emberek még jelzéseket is csak közvetve tudnak adni. Külön kiemelte a fogyatékos nők helyzetét, a családon belüli erőszak tekintetében. Jelezte továbbá, hogy a hallássérültek az Áldozatvédelmi Vonalat nem érik el.

Völner Pál elmondta, hogy a Titkárság írásban, az ülés után is fogad észrevételeket. Megerősítette, hogy a statisztikákra vonatkozó adatokat is továbbítani fogják a résztvevőknek.

Dombos Tamás a Magyar LMBT Szövetség képviselőjében megjegyezte, hogy nem olyan rég óta működő rendszer a járási szintre történő decentralizáció. Megkérdezte, hogy ez miért nem vált be, illetve miért csökkent az Áldozatsegítő Szolgálatokhoz fordulók száma, ebben milyen szerepe lehetett a decentralizációnak vagy a rendőrségi kommunikáció romlásának.

Völner Pál elmondta, hogy a kérdésben meg kell keresni a Miniszterelnökséget, mert a kormányhivatalok a Miniszterelnökség feladatkörébe tartoznak. Történt ágazati egyeztetés, de ebben a folyamatban nem vett részt. Jelezte, hogy attól függetlenül, hogy változnak a szintek, az elérhetőségi helyek nem változnak.

Barta Gábor megerősítette, hogy ez a Miniszterelnökség döntése volt. Hozzátette, hogy minden járási hivatal nem alkalmaz külön áldozatsegítési ügyintézőt, jellemzően a járási hivatali dolgozók két-három munkakört látnak el egyszerre. Amennyiben az áldozatvédelem, a jogi segítségnyújtással és a családi csődvédelemmel együtt visszakerül megyei szintre, akkor egy adott kollégának maximum az áldozatsegítéssel és a jogi segítségnyújtással kell foglalkoznia. Így lényegesen nagyobb esetszámmal fog foglalkozni és sokkal nagyobb gyakorlatot tud benne szereztetni. A kevesebb kolléga részére a képzéseket is egyszerűbb lesz szervezni. Így az adott kollégák a munkájukat lényegesen magasabb színvonalon tudják majd ellátni. Az ügyszám csökkenésnek számos oka van, abban látja a megoldást egyrészt, ha a rendszeren változtatnak, másrészt, ha az Áldozatsegítő Központok országos hálózattá fejlődnek. Az Áldozatsegítő Központok szerepe óriási lehet az áldozatelérés hatékonyságának növelésében.

Dombos Tamás jelezte, hogy a Magyar LMBT Szövetség áldozatsegítő tevékenységet nem végez. Hozzászólásai a Hátter Társaságban is végzett munkájából adódnak, amely szervezet végez áldozatsegítő tevékenységet. Elmondta, hogy a tapasztalataik azt mutatják, hogy az Áldozatsegítő Szolgálatokról szóló tájékoztatás nem hangzik el. Minden olyan ügyben, amelyben sértetti képviselőt láttak el és az aktákhoz hozzáfértek, a sértett azt mondja, hogy nem kapott írásbeli tájékoztatást, nem hívták fel erre a figyelmét, nem a sértetteknek szóló rendőrségi jegyzőkönyvmintát használták, illetve a figyelmeztetések sem hangzanak el, tanúként hallgatják meg őket. Fontos lenne, hogy a Jogi Segítségnyújtó Szolgálatra és az Áldozatsegítő Szolgálatra komplementer szolgáltatásként tekintsünk, mert sok esetben mindkettőre szükség van. A tájékoztatásban kulcskérdés lenne az egészségügyi ellátórendszer. Elmondta, hogy dolgozik a Shelter Projektben, ami az NKE-vel közös projekt és kifejezetten a gyűlölet-bűncselekmények áldozatainak egészségügyi ellátásával foglalkozik. Interjúztak kórházakkal, segélyhívó vonalakkal, mentősökkel. Nem volt olyan interjúalany az

egészségügyi ellátórendszerben, aki tudta volna, hogy Magyarországon van állami áldozatsegítő rendszer. Vannak áldozatok, akik nem jutnak el a rendőrségre, de esetleg egy személyi sérüléssel eljutnak egy egészségügyi intézménybe. Az információt el lehet juttatni akár az egészségügyi váróterben kihelyezett tájékoztatóval. A statisztikával kapcsolatban megjegyezte, hogy 2018 júliusa óta a kriminál statisztikai adatszolgáltatás nem működik. Fontos lenne az Áldozatvédelmi Szolgálatok és a civil szervezetek közötti együttműködés segítése. Vannak civil szervezetek, akik célcsoport- vagy bűncselekmény-specifikus szolgáltatásokat nyújtanak. Javasolta olyan adatbázis létrehozását, amelybe a civil szervezetek bejelentkezhetnének, tisztáznák azt, hogy milyen szolgáltatást tudnak nyújtani. Esetleg lehetne ehhez valamilyen minőségbiztosítást kapcsolni. A pszichológiai segítségnyújtás kérdésében elmondta, hogy jelenleg egyáltalán nincs pszichológus a rendszerben. Az egészségügyi rendszerben rendelkezésre álló pszichológiai szolgálatok 6-8 hónapos várakozási idővel tudnak időpontot adni. Hangsúlyozta a fontosságát az érzelmi segítségnyújtás szakosított formája elérhetőségének. A rászorultsággal, illetve a rászorultsági küszöbvel kapcsolatosan megjegyezte, hogy minden fajta rászorultsági mérlegelés nagyon bürokratikus. Felvetette továbbá annak a kérdését, hogy aki valami miatt közvetlenül nem tud beadni magánindítványt, képviselőn keresztül ezt nem teheti meg. Alkotmánybíróság előtt van a Háttér Társaság egy panasza, amelyben a magánindítványt személyes benyújtáshoz kötötték. A jogszabályban egyértelművé kellene tenni, hogy a magánindítványt képviselő vagy jogi képviselő útján is be lehet nyújtani. A tájékoztató kampányokkal kapcsolatosan elmondta, hogy a kommunikációban nagyon fontos, hogy konkrétan megszólítsa az embereket. Az általános kampányok nem működnek a gyakorlatban, sokkal célzottabban kell futtatni a tájékoztató kampányokat ahhoz, hogy valóban hatékonyak legyenek. Az ügyszámcsökkenéssel kapcsolatosan megjegyezte, hogy a járásoknál a szolgáltatás minősége lehetett rosszabb, de a hozzáférés nem volt rosszabb, tehát az ügyszámcsökkenésre nincs egyértelmű válasz. A képzésekkel kapcsolatosan hangsúlyozta, hogy a speciális szükségletek megjelenése e tekintetben is nagyon fontos. Amennyiben bizonyos bűncselekménytípusok nem olyan gyakoriak, hogy arra érdemes minden áldozatsegítőt felkészíteni, akkor meg kell vizsgálni annak a lehetőségét, hogy a civil szervezetek bevonásával hogyan lehet ezt hatékonyabban és olcsóbban megoldani. Ehhez a megfelelő anyagi támogatást is meg kell adni, ez lehet normatív támogatás vagy pályázati rendszer.

Völner Pál egyetértett a tájékoztató anyagok kihelyezésével a magyarországi kórházakban. Így az egészségügyi rendszerben megjelenő áldozatokat el lehet érni.

Frivaldszky Edit az érzelmi segítségnyújtás témája kapcsán elmondta, hogy Magyarországon kb. 30 ezer abortusz történik évente, aminek 97%-át válsághelyzetre hivatkozva végzik el. Ezeknek a nőknek segíteni kellene, hogy megküzdjenek azzal a krízissel, amire hivatkozva elvégezték az abortuszt. Egyes becslések szerint a Családvédelmi Szakszolgálatnál dolgozó védőnők szerint 30-40%-ukat a környezete kényszeríti erre. Felhívta rá a figyelmet, hogy ezen a területen is van tennivaló.

Völner Pál egyetértett a **Dombos Tamás** által elmondottakkal, miszerint célcsoportok szerint kell a szolgáltatásokat nyújtani.

Sándor Bea a Háttér Társaság képviseletében örömét fejezte ki a készülő képzési tervvel kapcsolatban. Egyértelmű, hogy az áldozatsegítőket bűncselekménytípusonként is nagyon fontos képezni, de vannak horizontálisan értelmezendő társadalmi csoportok – mint az LMBT emberek –, akik lehetnek nagyon sokféle bűncselekmény áldozatai. Elmondta, hogy a Háttér Társaságnak volt egy EU-s projektje, melynek keretében 2018 utolsó negyedében képzéseket valósítottak meg. A képzések azóta is működnek, példaként említette az ORFK-t, ahol kötelező a gyűlölet-bűncselekmények LMBTQI áldozataival speciálisan foglalkozni és képzéseket igénybe venni. Továbbá dolgoznak ifjúságsegítőkkal, intézményekben dolgozó pszichológusokkal. A visszajelzések

azt mutatják, hogy ezek a képzések nagyon hasznosnak. Megkérdezte, hogy mi a garancia arra, hogy a képzési tervbe belekerül az LMBTQI emberek speciális szükségletű csoportja.

Barta Gábor elmondta, hogy az Áldozatsegítő Központok munkatársai kormányhivatali dolgozók, a Miniszterelnökség gyakorolja felettük a munkáltatói jogokat. A megkeresés kapcsán 2018-ban is elmondta, hogy amennyiben kormányhivatali dolgozókat szeretnének képezni, a Miniszterelnökséghez kell fordulni. Hozzátette, hogy a képzési anyagokat folyamatosan fejlesztik. A korábbi években általános képzést nyújtottak, de egyre több olyan elem jelenik meg az ügyviteli felkészítő képzéseken, amelyek speciális csoportokkal foglalkoznak.

Völner Pál megerősítette, hogy most készül az új képzési tematika.

Dombos Tamás kérte, hogy az állami tisztviselőknek nyújtott képzések anyagai legyenek nyilvánosak, amelyekhez a civil szervezetek érdemben hozzá tudnak szólni, az esetleges hibákat kijavítani. Ez segíthetné, hogy jobb minőségű legyen a képzési anyag. Kérte, hogy ha a nyilvánosság tétele nem lehetséges, akkor egy zártkörű egyeztetésre hívják meg az érintett civil szervezeteket.

Nógrádi Noá megerősítette, hogy a különböző speciális csoportokkal foglalkozó civil szervezetek készen állnak az együttműködésre, hangsúlyozta, hogy van rendelkezésre álló tudásuk és tapasztalatuk.

Völner Pál megköszönte az észrevételeket. Elmondta, hogy az Emberi Jogi Munkacsoport 2019. december 19-én ülésezett, ahol a tematikus munkacsoportok vezetői kaptak egy felhívást, hogy a 2021-ben esedékes UPR felülvizsgálatra történő felkészülés során 2020 második felében a tematikus munkacsoportok tekintsék át az egyes ajánlások végrehajtásának állását.

Hangfelvétel alapján készítette: Józsa Teodóra szakreferens, Emberi Jogi Munkacsoport Titkársága, IM

Látta: Környei László Éva kabinetfőnök, Parlamenti Államtitkári Kabinet, IM

Jóváhagyta: Dr. Völner Pál parlamenti államtitkár, az Emberi Jogi Munkacsoport elnöke